

Spoor A2:

REGIONALISERINGSMODELLEN PERSONENBELASTING

GESPLITSTE TARIEFMODEL VERSUS OPCENTIEMENMODEL

A. Haelterman

KULeuven
29 augustus 2008

**Algemeen secretariaat – Steunpunt beleidsrelevant Onderzoek
Fiscaliteit & Begroting**

Voskenslaan 270 – 9000 Gent – België

Tel: 0032 (0)9 248 88 35 – E-mail: vanessa.bombecck@hogent.be

www.steunpuntfb.be

<p style="text-align:center"><u>REGIONALISERINGSMODELLEN PERSONENBELASTING</u></p> <p style="text-align:center"><u>GESPLITSTE TARIEFMODEL VERSUS OPCENTIEMENMODEL</u></p>

INLEIDING

De gewesten hebben vandaag al een zekere mate van autonomie t.a.v. de personenbelasting. Ze hebben namelijk de mogelijkheid kortingen en opcentiemen en belastingverminderingen en vermeerderingen toe te staan op de personenbelasting. Voor de uitoefening van deze bevoegdheden worden de gewesten echter vaak gehinderd door de vele materiële en formele toepassingsvoorwaarden. Bij een verdere regionalisering van de personenbelasting kan bijgevolg eerst de aandacht gericht worden op het bruikbaar maken van de bestaande bevoegdheden. Men kan hier bijvoorbeeld denken aan een opcentiemenmodel. Nadien kan bekeken worden of andere regionaliseringsmodellen een meerwaarde bieden. Hierbij kan dan bijvoorbeeld gedacht worden aan een gesplitst tariefmodel.

Het opcentiemen en het gesplitste tariefmodel komen hierna aan bod. Bij de bespreking van deze modellen is er aandacht voor de eigen kenmerken van de personenbelasting. Het schijventarief in de personenbelasting is immers progressief. Dit wil zeggen dat de belastingdruk groter wordt naarmate het inkomen stijgt. Dit is gebaseerd op het draagkrachtbeginsel; de breedste schouders dragen de zwaarste lasten. Zo bekomt men een inkomstenherverdeling. Bij een regionalisering van de personenbelasting dient men zich de vraag te stellen of men het behoud van de progressiviteit noodzakelijk acht, en zo ja, op welke manier dit kan. Tot slot wordt de invoeging in de Bijzondere Financieringswet voor beide modellen kort bekeken.

A. OPCENTIEMENMODEL

Artikel 6 § 2, 3° Bijzondere Financieringswet verleent de gewesten de bevoegdheid procentuele opcentiemen toe te staan op de personenbelasting, mits aan de voorwaarden hiertoe voldaan zijn. De progressiviteit van de personenbelasting dient onder meer behouden te worden, en er geldt ook een maximumgrens tot het toekennen van opcentiemen. In dit geval gaat men uit van een ongewijzigd federaal tarief.

Bij een verdere regionalisering van de personenbelasting kan men echter ook denken aan de mogelijkheid om het federale tarief van de personenbelasting te verlagen, en daardoor ruimte te creëren voor de gewesten om deze op te vullen met, de bestaande mogelijkheid, opcentiemen. De opbrengst hiervan komt rechtstreeks aan hen toe. Dit in combinatie met het versoepelen van een aantal materiële en formele toepassingsvoorwaarden bij het invoeren van gewestelijke opcentiemen.

Bij het opcentiemenmodel blijft de progressiviteit neutraal indien het gaat om procentuele opcentiemen. Procentuele opcentiemen worden toegepast op de *belasting* bekomen na de toepassing van het federale, progressieve tarief op de belastbare basis. Het gaat telkens om een percentage op die belasting dat erbij komt.

De progressiviteit wordt zo behouden, dit in tegenstelling tot forfaitaire opcentiemen, die trouwens niet worden toegestaan door de Bijzondere Financieringswet. De vraag is of men deze progressiviteit wenst te behouden bij een regionalisering van de personenbelasting.

Hieronder een voorbeeld van een procentueel opcentiemenmodel.

1) De belasting wordt bepaald, overeenkomstig artikel 130 W.I.B. op:

20 (*i.p.v.* 25) *pct.* voor de inkomensschijf van 0,01 EUR (basisbedrag 0,01 EUR) tot 7.560,00 EUR (basisbedrag 5.705,00 EUR);

25 (*i.p.v.* 30) *pct.* voor de schijf van 7.560,00 EUR (basisbedrag 5.705,00 EUR) tot 10.760,00 EUR (basisbedrag 8.120,00 EUR);

35 (*i.p.v.* 40) *pct.* voor de schijf van 10.760,00 EUR (basisbedrag 8.120,00 EUR) tot 17.920,00 EUR (basisbedrag 13.530,00 EUR);

40 (*i.p.v.* 45) *pct.* voor de schijf van 17.920,00 EUR (basisbedrag 13.530,00 EUR) tot 32.860,00 EUR (basisbedrag 24.800,00 EUR);

45 (*i.p.v.* 50) *pct.* voor de schijf boven 32.860,00 EUR (basisbedrag 24.800,00 EUR).

2) De progressieve federale tariefschaal wordt toegepast op de belastbare basis. Op het bekomen bedrag aan belasting worden de regionale procentuele opcentiemen toegepast. Bijvoorbeeld 3%. De hogere inkomens betalen zo nog steeds meer aan eindbelasting.

B. GESPLITSTE TARIEFMODEL

Het gesplitste tariefmodel is een model dat aansluit bij een geregionaliseerd land met relatief verregaande bevoegdheden die worden toegekend aan de gewesten. Het model gaat ervan uit dat een federale heffing aan de personenbelasting plaatsvindt aan een gereduceerd tarief dat er toe strekt de behoeften van de federale overheid te financieren. Daarnaast heffen de gewesten op dezelfde belastbare basis een eigen tarief waarvan de opbrengst aan het gewest toekomt.

De progressiviteit blijft neutraal indien men de techniek juist toepast. Dit impliceert dat men voor elke federale tariefschaal dezelfde ruimte maakt voor eenzelfde regionaal tarief op dezelfde *belastbare basis*. Enkel indien men de bewuste intentie heeft om, bijvoorbeeld, voor de bovenste schaal 3% toe te passen, 2% op de schaal eronder, enz., of om enkel voor de hoogste tarieven ruimte te creëren voor een regionaal tarief, zal de progressiviteit niet neutraal blijven. Het hangt er vanaf of men bij de invoering van dit model opteert voor de neutraliteit van de progressiviteit.

Hieronder een voorbeeld van een gesplitste tariefmodel.

1) De federale belasting wordt bepaald, overeenkomstig artikel 130 W.I.B. op:

20 (*i.p.v.* 25) *pct.* voor de inkomensschijf van 0,01 EUR (basisbedrag 0,01 EUR) tot 7.560,00 EUR (basisbedrag 5.705,00 EUR);

25 (*i.p.v. 30*) *pct.* voor de schijf van 7.560,00 EUR (basisbedrag 5.705,00 EUR) tot 10.760,00 EUR (basisbedrag 8.120,00 EUR);

35 (*i.p.v. 40*) *pct.* voor de schijf van 10.760,00 EUR (basisbedrag 8.120,00 EUR) tot 17.920,00 EUR (basisbedrag 13.530,00 EUR);

40 (*i.p.v. 45*) *pct.* voor de schijf van 17.920,00 EUR (basisbedrag 13.530,00 EUR) tot 32.860,00 EUR (basisbedrag 24.800,00 EUR);

45 (*i.p.v. 50*) *pct.* voor de schijf boven 32.860,00 EUR (basisbedrag 24.800,00 EUR).

2) De federale progressieve tariefschaal wordt toegepast op de belastbare basis. Daarnaast wordt op dezelfde belastbare basis het regionale tarief toegepast. Bijvoorbeeld 3%. Zo krijgt men gecombineerde tarieven. Bijvoorbeeld 20 + 3; 25 + 3; 35 + 3; 40 + 3; 45 + 3.

C. INVOEGING IN DE BIJZONDERE FINANCIERINGSWET

Zowel het opcentiemenmodel als het gesplitste tariefmodel hebben tot gevolg dat de gewesten de door de federale overheid geïnde belasting, in de mate deze verband houdt met de door de gewesten gestelde opcentiemen of tarieven, volledig en onverkort doorgestort krijgen. Beide modellen leiden bijgevolg tot een grondige hertekening van de mechanismen van de Bijzondere Financieringwet.

CONCLUSIE

Het procentuele opcentiemenmodel is wellicht de meest eenvoudige en politiek haalbare keuze. Het model lijkt minder verregaand dan een gesplitst tariefmodel en is een variëteit en versoepeling van wat al mogelijk is. De progressiviteit blijft bovendien neutraal. Het gesplitste tariefmodel lijkt een ruimere mate aan autonomie aan de gewesten toe te kennen, maar komt economisch op hetzelfde neer als het procentuele opcentiemenmodel. Dit evenwel enkel indien de progressiviteit neutraal blijft. Beide modellen vertrekken van een verlaagd federaal tarief en worden opgevuld met opcentiemen of een eigen regionaal tarief. Zowel het opcentiemenmodel als het gesplitste tariefmodel vereisen echter een ingrijpende aanpassing aan de Bijzondere Financieringswet, gezien de opbrengst van de opcentiemen of de regionale tarieven rechtstreeks toekomt aan de gewesten...

